

דבר העורכים

"אֵת שארם א־שייח', חזרנו אלייך שנית..."

קוראות וקוראים יקרים,

לפני מספר שבועות השתתפנו בוועידת האקלים של האו"ם, בשארם א־שייח' (הלא היא אופירה). הפניסה למתחם הוועידה היא הדבר הקרוב ביותר שחווינו למושג "הכפר הגלובלי". אלפים רבים של נשים וגברים, ממגוון בלתי נתפס של מדינות, צבעים, תלבושות וסגנונות, כולם (כמעט) חדורי אמונה ויוקדת ביכולתה של האנושות להתמודד עם אתגר שלא היה כדוגמתו בתולדותיה – **משבר האקלים**.

מצד אחד, זו חוויה מעצימה ובעלת עוצמה, ומצד שני היא עשויה להעלות את השאלה: למה על מדינת ישראל לעסוק בהפחתת פליטות גזי החממה אם היא מדינה כה קטנה, הפולטת רק 0.18% מהפליטות העולמיות? התשובה המוסרית פשוטה: ישראל היא חלק מהקהילה העולמית, ועליה להשתתף במחויבות העולמית. יתרה מכך, העלויות הכרוכות בהפחתת פליטות גזי החממה קטנות בסדר גודל מהתועלת החיצונית הנובעת ממנה. הפחתת פליטות, בעזרת שלל האמצעים המתוארים בגיליון זה, תביא להפחתת צריכת האנרגיה, ובעקבותיה להפחתת פליטות מזהמי האוויר, שפוגעים בבריאות ואף גורמים למוות ישירות, כאן ועכשיו. התייעלות בצריכת האנרגיה (ולא רק בחשמל, אלא גם בתחבורה ובייצור חום) והטלת מס פחמן יביאו לחיסכון כספי למשק הישראלי. ואלה רק דוגמאות בודדות. הפחתת פליטות גזי החממה כוללת מגוון פתרונות מקיפים, המכסים גישות, טכנולוגיות ותחומים רבים. כמו ברוב הבעיות הסביבתיות, גם בצמצום פליטות המענה הטוב ביותר הוא הפחתה במקור. פתרון בעיה במעלה הזרם מונע בעיות במורד, ולכן צריך להתמקד בפתרונות ובמדיניות המביאים להפחתת הפליטות במקור. אך אין די בכך, ויש למצוא פתרונות טכנולוגיים ללכידה ולספיחה של פחמן לאחר פליטתו. לא קיים פתרון אחד שיישמו בהיקף נרחב יפתור את הבעיה. בגיליון זה בחרנו להתמקד בנושאים חשובים מסוימים, אך נאלצנו לוותר על העיסוק בתחומים חשובים אחרים, כגון תעשייה, תחבורה ומזון מן החי.

מיתון שינוי האקלים מחייב יצירת מארג שותפויות רב-מגזריות, של הממשלה, התעשייה, העסקים והמסחר, הארגונים הפיננסיים, הרשויות המקומיות, ארגוני החברה האזרחית והציבור הרחב. יש לנצל הזדמנויות גאופוליטיות וכן הזדמנויות עסקיות – כמו פיתוח טכנולוגיות מתקדמות וקבלת אשראי מגופים פיננסיים. **יחד, ורק יחד, אפשר לעשות מהלימון לימונדה.**

ריבוי הטכנולוגיות, האמצעים וכלי המדיניות שיכולים לתרום למטרה המשותפת, מאפשר גיוס של חזית פעולה רחבה להגשמת היעד הלאומי. עם זאת, יש להשיג פן מרוב אפשרויות, תחומים ובעלי אחריות, הפליטות עצמן ייפלו בין הכיסאות.

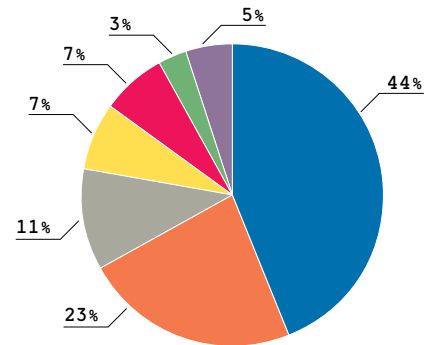
כדי שישראל תעמוד ביעד של איפוס מאזן פליטות גזי החממה עד 2050, עלינו לפעול עכשיו! ישראל נמצאת בפיגור, כי בעשור האחרון עשינו מעט. מעט מדי. אך על פי ש"אקלים" הוא מונח הכולל שלל מנגנוני טבע עוצמתיים, משבר האקלים הוא משבר אנושי, שנוצר בשל פעילות האדם, ויפתר רק אם נשנה כיוון.

הצטרפו לקריאת הגיליון, יחד נבין מה כל מגזר יכול וצריך לעשות.

קריאה נעימה,

אופירה אילון ושחר בוקמן

מהם הגורמים לפליטות גזי חממה בישראל?

גזי קירור	ייצור חשמל
טיפול בפסולת	תחבורה
חקלאות	תעשייה (כולל צריכת דלקים ותהליכים תעשייתיים)
מקורות אחרים (כולל שימושי קרקע ויערנות)	

חלוקה למגזרים, בשנת 2021. מבוסס על נתוני המערך הלאומי למעקב, בקרה ודיווח של פליטות גזי חממה במשרד להגנת הסביבה.